

मंत्रिमंडळ प्रस्ताव सत्वर सादर
करण्यासंदर्भात अवलंबविण्याची
कार्यपद्धती.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग,
मुख्य सचिव कार्यालय
शासन परिपत्रक क्र. मुसका/प्र.क्र.७९/१२/का.१,
मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२
दिनांक:- २ नोव्हेंबर, २०१२.

शासन परिपत्रक

मंत्रालयीन विभागामार्फत महत्वाचे धोरण/नवीन योजना व इतर बाबींचे प्रस्ताव मंत्रिमंडळापुढे सादर करण्यासाठी मुख्य सचिव कार्यालयास उपलब्ध करून देण्यात येतात. त्यानुसार मुख्य सचिव कार्यालयामार्फत मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत सदर प्रस्ताव शासन मान्यतेने निर्णयार्थ सादर करण्यात येतात.

२. तथापि असे निदर्शनास आले आहे की, मंत्रिमंडळ प्रस्ताव मंत्रिमंडळापुढे निर्णयार्थ सादर करण्यास, शासनाने मान्यता दिल्यानंतरही, बहुतांश प्रकरणी विभागांकडून सदर प्रस्ताव मंत्रिमंडळाच्या आगामी बैठकीत आणण्यासाठी मंत्रिमंडळ टिप्पणी मुख्य सचिव कार्यालयास उपलब्ध करून देण्यास विलंब होत आहे. परिणामी महत्वाच्या धोरणात्मक/ नवीन योजनांबाबत निर्णय घेण्यास विलंब होतो. तसेच याप्रकरणी कालापव्यय झाल्यामुळे प्रस्तावित विषयाचे महत्व संपुष्टात येण्याची स्थिती उद्भवण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

३. वास्तविक पाहता, शासनाने मान्यता दिल्यानंतर मंत्रालयीन विभागांनी त्यांच्याशी संबंधित मंत्रिमंडळ प्रस्ताव स्वतःहून तातडीने मंत्रिमंडळाच्या आगामी बैठकीत सादर करण्यासाठी मुख्य सचिव कार्यालयास (साक्षांकित टिप्पणी- २ प्रतीत) उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. सदर वस्तुस्थिती विचारात घेता, सर्व मंत्रालयीन विभागांना त्यांच्याशी संबंधित महत्वाचे प्रस्ताव मंत्रिमंडळापुढे आणण्यासाठी खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्याचे निदेश देण्यात येत आहेत.

- १) मंत्रालयीन विभागांनी सर्व संबंधित विभागांच्या अभिप्रायांचा समावेश मंत्रिमंडळ टिप्पणीत करण्यात आला असल्याची खात्री करावी.
- २) विभागांनी शासन मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर मंत्रिमंडळापुढे सादर करावयाच्या प्रस्तावांची माहिती दर आठवड्याच्या शुक्रवारी संध्याकाळी ५.३० वा.पर्यंत मुख्य सचिव कार्यालयास न चुकता उपलब्ध करून द्यावी.
- ३) मा.मुख्यमंत्री महोदयांची प्रस्तावास मान्यता मिळाल्यानंतर त्या प्रस्तावासंबंधीची मंत्रिमंडळ टिप्पणी (५० प्रती) मंत्रिमंडळाच्या आगामी बैठकीत किंवा सात दिवसांच्या आत (यापैकी जे आधी असेल) सादर

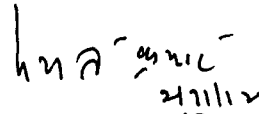
करण्यासाठी मुख्य सचिव कार्यालयास उपलब्ध करून द्यावी. सदर मंत्रिमंडळ टिप्पणीसोबत संक्षिप्त टिप्पणी सादर करण्यात यावी.

- ४) त्याचप्रमाणे मंत्रालयीन विभागांच्या सचिवांना काही अपरिहार्य कारणांमुळे मंत्रिमंडळाच्या आगामी बैठकीत सादर करण्यात येणाऱ्या त्यांच्याशी संबंधित प्रस्तावांप्रकरणी उपस्थित राहणे शक्य नसल्यास, त्यांनी त्याबाबत वेळीच मुख्य सचिव कार्यालयास अवगत करावे.
- ५) वरील अनु.क्र.३ मध्ये नमूद केल्यानुसार काही अपरिहार्य कारणास्तव ७ दिवसांच्या कालावधीत मुख्य सचिव कार्यालयास मंत्रिमंडळ टिप्पणी सादर करणे शक्य नसल्यास त्याबाबतचा तपशील मुख्य सचिव कार्यालयास उपलब्ध करून द्यावा.
- ६) तसेच मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत सचिवांसोबत इतर अधिकारी उपस्थित राहणे अनिवार्य असल्यास त्यांच्या प्रकरणी या कार्यालयाकडून यथोचित पूर्व परवानगी घेण्यात यावी. या कार्यालयाच्या परवानगीशिवाय अन्य अधिकारी उपस्थित राहणार नाही याची दक्षता सचिवांनी घ्यावी.

४. वरील निदेशाचे कटाक्षाने पालन करून मंत्रिमंडळ प्रस्तावासंदर्भात कार्यवाही करण्याची जबाबदारी मंत्रालयीन विभागाच्या सचिवांची असेल. त्यामुळे कृपया त्यांनी वरील निदेशाचे पालन करण्याची दक्षता घ्यावी. शासन मान्यतेनंतर मंत्रिमंडळापुढे प्रस्ताव सादर करण्यास ७ दिवसांहून अधिक विलंब केल्यास त्याची गंभीर दखल घेण्यात येईल याची कृपया नोंद घ्यावी.

५. सदर परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संगणक संकेत स्थळावर उपलब्ध असून त्यांचा संगणक सांकेतांक २०१२११०२११४५४८६७०७ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(जयन्त कुमार बाँठिया)

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव,

मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव,

सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव

सर्व मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव

मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानभवन, मुंबई

मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई

सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

निवड नस्ती (का.१)